

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 5 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 10 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 12.

V Ptujju, v nedeljo dne 25. marca 1917

XVIII. letnik

Ruskemu carju v slovo.

Pač ti si tišči farizej
— car-batjuška, poznamo te! —
ki se je oboroževal,
za ples krvi srce prodal
in — pel o zlatem miru je...
Zdaj teče kri —
batjuška, kje si?

Tvoj mir — Sibirija in smrt!
Svoboda tvoja — le gorje!
Rešitev tvoja pogubljenje,
za ljudstva vedno le trpljenje,
za vsako dušo le solze...
Zdaj jokaš ti —
batjuška, kje si?

Potisnit nam kozaški škorenj
na tilnik hotel si, tiran!
Bi si poveljnik divjih sil,
da bi domovje nam razbil,
želel zdrobiti našo plan...
Pa tvoja ni —
batjuška, kje si?

Pri nas prijatelj ti ni,
in ne doma, — nebesa sinja
zaprta sreče so tatu,
razbojniku nas vseh miru,
in celi svet te zdaj proklinja...
Krone več ni —
batjuška, kje si?

L. K.

Revolucija na Ruskem.

V velikanski „sveti Rusiji“ pričel se je krvavi dirindaj, ki ga strupeni naši nasprotniki pač niso imeli v svojem proračunu. Vnela se je namreč grozovita revolucija, ki še danes ni končana, marveč ki se z vsakim dnevom bolj razširja. Za nas in naše zaveznike je ta revolucija v vsakem oziru koristna in nam ne more prinesiti nobene škode. Kajti sovražnik, ki ima v svoji lastni deželi spor in boj, nam ne more biti nevaren.

Revolucija na Ruskem še ni končana in predružača z vsakim dnevom svoje lice. Zato se o njej danes tudi še ne more podati nobene konečne sodbe. Polna je nasprotij in polna presenečenja. V splošnem se pa opaža že sledeče poteze in vzroke ruske revolucije:

„Mirovni“ car Nikolaj se je pustil zapeljati od svojih angleških svetovalcev, da je pričel to svetovno vojno; cilj mu je bil, da ubije naš vpliv na Balkanu in zavzame Konstantinopol ter Dardanele. Misli je kot človek, ki nima lastne volje in enerģije, marveč ki živi zgolj od šepetanja farizejskih svetovalcev, da bo šlo to prav lahko. Zdaj v tretjem letu svetovne vojne pa je ruski car izpoznal, da njegove milijonske armade ne morejo premagati domovinsko navdušenje osrednjih velesil. Videl je, da je partija zanj izgubljena... Hekatombe mrličev, ki so jih povzročile Nikolajevi ofenzive, niso pomagale čez to dejstvo. Obenem pa je pričela

vladati v sirni Rusiji lakota, revolucijska nezadovoljnost je vzplamtela do neba, korupcija te propale ruske družbe je postajala vedno očitnejša, podjarmljeni narodi na Ruskem so se pričeli gibati, vse je kazalo na prekucijo, ki mora priti, ako se napetost vojnega položaja ne spremeni. Vsled tega je pričel car-batjuška Nikolaj in z njim ena ruskih strank razumevati, da so ruski vojaki le krvave žrtve angleškega imperijalizma. In car je bil morda v svojem srcu že nagnjen za sklepanje miru. To pa je ropoželne Angleže silno razburilo; vedeli so, da bi bila z odstopom Rusije partija i za nje izgubljena; in angleški poslanik na Ruskem je pričel hujskati nati-homa; pričel šuntati proti carju in njemu zvesti stranki. Danes se lahko reče, da so Angleži s svojim vplivom sedanjo rusko revolucijo povzročili. Na njih stran je stopila namreč stranka „konstitucionalnih demokratov“, imenovanih „kadeti“ s svojim načelnikom Miljukinom. Ta stranka je imela za sabo rusko „dumo“ (državni zbor). Napravila je revolucijo in res v prvem hipu zmagala. Ruska prestolnica Petersburg padla je v revolucijske roke, ministre se je zaprlo in nekatere pomorilo, carja se je prisililo, da odstopi in se odpove pravicam prestola tudi za njegovega sina, uresničilo se je neko novo vladno, ki je takoj dejala, da hoče vojno še odločneje in v še bolj poojstreni obliki peljati — in v angleški zbornici so že kričali ter vriskali od samega veselja. Pa so se grozovito zmotili! Razdvojile so se revolucijske čete. Nekaj mest in krajev se je izjavilo za novo vladno, nekaj za starega carja. Vojaštvo se je deloma revoluciji pridružilo, deloma je nanjo streljalo. Novo izvoljeni vladar se ne more odločiti, da bi vladno prevzel. Boji se nadaljujejo in postajajo vedno bolj podobni prvi meščanski vojni, — boju bogatina proti revežu, vojaka proti civilistu, liberalca proti konzervativcu, kmeta proti mestjanu, naroda proti narodu. Vsa Rusija je podobna peklen-skemu kotlju... Vedno jasneje pa se vidi, da se je razvila iz Angležem prijazne prekucije navadna socialna revolucija, ki hoče carizem pobiti, socializem uresničiti in vojno pod vsakim pogojem končati.

Tako stoji danes stvar, tak je danes položaj na Ruskem. Kakor že omenjeno, prinaša seveda vsak dan nova presenečenja. Zato nam je treba z mirno krvjo nadaljnjih dogodkov čakati. Opozarjamo na prvo poročilo o ruski revoluciji, ki smo ga zamogli že v zadnji številki „Štajerca“ objaviti. V naslednjem pa prinašamo, v kolikor nam dopušča prostor, važnejša poročila.

Prvo poročilo.

K.-B. Petersburg, 14. marca. Poročilo petersburške brzojavne agencije.

V Petersburgu je izbruhnila revolucija. Iz 12 članov dume sestavljen eksekutivni odbor je v posesti vse moči. Vsi ministri so vrženi v ječo. Garnizija glavnega mesta, 30.000 mož, se je pridružila revolucionarjem. Četr-

tek (sredo?), tretji dan revolucije, je bil red v glavnem mestu zopet napravljen. Poslanec Engelhardt je bil od odseka imenovan za poveljnika Petersburga.

(To poročilo smo prinesli že v zadnji številki. Op. ur.)

Strašni dnevi v Petersburgu.

K.-B. Berlin, 14. marca. „Lokalanzeiger“ piše: Na Švedsko so dospeli popoldne prvi potniki iz Rusije, ki so bili pričre strašnih dni nemirov v Petersburgu. Ti opisujejo, kako je naraščalo razburjenje mas ter pravijo, da je bilo smatrati gibanje za odkrito revolucijo. Vzrok ni bila samo draginja, marveč je šlo za politične nemire, ki so bili v prvi vrsti naperjeni proti vojni. Policija skuša zvrniti razburjenje ljudstva na prodajalne kruha in mesa ter provzročiti sama napade na prodajalne živile.

Seja dume.

O drugi seji ruske dume poročajo, da je vodja kadetov Miljukow obsojal delovanje vlade, sploh povdarjajoč, da je zdaj bolj kakor kdaj potreben notranji mir, ker stoji Rusija pred odločilnim delom vojne. Dežela stremi po notranji organizaciji, a vlada, ki se boji za svojo eksistenco in vidi v tej organizaciji nevarnost zase. Preskrba živil je v primeri z lanskim letom velik neuspeh. Položaj je resen. Če bi nastala nevarnost, da bi vladna nezmožnost uničila sadove strašnih žrtev naroda, bi ljudstvo svojo usodo vzelo samo v roke. Povsod je nastala patrijotična vznemirljenost, ki bo naša rešitev. Če spozna dežela, da je s to vladno nemogoča zmaga, bo zmagala brez nje. Delavski poslanec Kerenski je rekel, da vladajo na Ruskem zdaj take razmere, kakor pred veliko revolucijo. Povsod desorganizacija in demoralizacija. Kerenski je končal: Vi hočete kot sad vojne Konstantinopol, toda anarhično delovanje vlade vstvarja druge rezultate. Po treh letih vojne je že čas, likvidirati te nedosežne vojne cilje. — Socijalist Skobelev je izjavil, da delavci v sedanjem času ne morejo molčati in bodo našli možnost, da uveljavijo svojo voljo.

Ruski car odstopil.

K.-B. London, 15. marca. (Reuter). V zbornici poslancev je minister zakladnice Bonar Law sporočil, da je car odstopil.

Veliki knez Mihael Aleksandrovič je poklican za regenta.

K.-B. Petersburg, 14. marca. Petersburška brzojavna agencija poroča:

Prebivalstvo Petersburga, ki je bilo ogorčeno zaradi popolne desorganizacije v transportu in preskrbi, je bilo že dolgo razburjeno in je godrnjalo proti vladi, ki ji je očitalo krivdo na vsem trpljenju, katero je zadelo.

Vlada, ki je pričakovala nemire, je storila obsežne korake, da vzdrži red. Med drugim je predpisala razpust državnega sveta in dume.

Duma pa je sklenila, da se carjevemu ukazu ne pokori in da nadaljuje svoje seje.

TRASCHILLova grenčica iz zelenjave povzroči moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

neobhodno potrebna

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce, vojske, romarje itd.

Takoj je izvolila izvršilni odsek 12 članov pod predsedstvom predsednika dume Rodzija nka. Ta odsek se je proglasil za provizorično vlado ter je izdal ta-le

Oklık:

Z ozirom na težavni položaj in notranji nered, katerih je kriva politika stare vlade, se čuti izvršilni odsek dume prisiljenega, vstati v roke javni red. V polnem razumevanju odgovornosti za storjeni sklep, izraža odsek svoje prepričanje, da mu bosta stala prebivalstvo in vojska v tem težavnem položaju na strani, da bo mogel ustvariti novo vlado, ki se bo ozirala na želje ljudstva in se bo izkazala vredno ljud-kega zaupanja.

Izvršilni odsek se je opiral na prebivalstvo glavnega mesta, ki je bilo v vstaji in na posadko Petersburga, ki se je, močna nad 30.000 mož, popolnoma pridružila vstajem, je aretirali vse ministre ter jih vrgele v ječo. Duma je proglasila, da kabinet ne obstoja več.

Danes, tretji dan vstaje, je glavno mesto, kateremu se je hitro povrnil mir, v oblasti izvršilnega odseka dume in čet, ki podprajo dumo.

Poslanec Engelhardt, polkovnik v generalnem štabu, je bil od odseka imenovan za poveljnika Petersburga.

Včeraj zvečer je izdal odsek oklice na prebivalstvo, na čete, železnice in banke, v katerih jih pozivlja, da naj zopet prično z navadnim življenjem.

Poslancu Gronskemu je bilo od odseka dume izročeno začasno vodstvo petersburške brzojavne agenture.

Nemiri v Petersburgu.

Stockholm, 15. marca. Iz Petersburga poročajo, da je tamkaj izbruhnila stavka delavstva že 27. februarja. Prvi nemiri so bili v petek, 9. marca. V soboto je bil najbolj kritičen dan. Ljudstvo je gradilo po ulicah barikade in kopalno jarke, ropalo trgovine in prišlo je do krvavih bojov s policijo in vojaštvom. — Vojaštvo, ki je bilo poslano na ulice, pa je po drugih poročilih postopalo proti ljudstvu nenavadno prijazno.

Manifest carja.

K.-B. Petersburg, 16. marca. Petersburgska tel. ag. objavlja sledeči manifest carja Nikolaja:

Mi po božji milosti Nikolaj II., cesar vseh Rusov, car poljski, knez finski itd., dajemo svojim zvestim podanikom sledeče na znanje:

V dneh velikega boja proti zunanemu sovražniku, ki se že tri leta trudi, da bi podjarmil našo domovino, se je Bogu hotelo, poslati Rusiji novo preizkušnjo. Notranje težkoče groze usodepolno vplivati na definitivni izid hude vojne. Bodočnost Rusije, čast naše armade, sreča naroda in vsa prihodnost naše drage domovine zahtevajo, da za vsako ceno privedemo vojno do zmagovitega konca. Kruti sovražnik dela zadnje napore in bliža se trenotek, ko bo naša hrabra armada v soglasju z našimi slavnimi zavezniki končno veljavno podrla sovražnika na tla. V teh za življenje Rusije odločilnih dneh smo se smatrali v svoji vesti dolžne, da moramo svojemu narodu olajšati neko združenje in organizacijo vseh njegovih sil v uresničenje nagle zmage. Zato smo v soglasju z državno dumo spoznali za pravo, da se odpovemo prestolu ruske države in odložimo najvišjo oblast:

Ker se nečemo ločiti od našega ljubljenega sina, izročamo nasledstvo svojemu bratu, Velikemu knezu Mihaelu Aleksandroviču, katerega blagoslavljamo, ko zavzema prestol ruske države.

Svojemu bratu naročamo, da naj vlada v popolnem sporazumu z narodnimi zastopniki, da daruje zakonite uredbe in nanje v imenu preljubljene domovine neprelošno prišeče. Vse verne sinove domovine pozivljamo, naj vršijo svojo sveto domovinsko dolžnost, naj poslušajo carja v težavnih trenutkih narodnih preizkušenj in naj mu z zastopniki ljudstva pomagajo voditi rusko državo na potu sreče in slave. Bog ščiti Rusijo!

Veliki knez Mihajl sprejema krono le pogojno.

K.-B. Kopenhagen, 17. marca. Brzojavni urad Ritzau javlja iz Petersburga:

Veliki knez Mihael Aleksandrovič je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da je trdno odločen, sprejeti najvišjo oblast le pod pogojem, da je to volja naroda, ki mora s plebiscitom, izraženim po svoji reprezentanci na ustavodajnem zboru določiti obliko vladanja in novo ustavo ruske države.

Proklamacija pravi nadalje: Proseč Najvišjega blagoslova, prepuščam vsem ruskim državljanom, da se podredijo vladi, ki jo je organizirala duma z vso močjo in avtoritetom, dokler s splošnim direktnim in tajnim glasovanjem izvoljena konstituenta s svojim sklepom ne izrazi volje naroda glede oblike vladanja.

Živela socialistična republika.

Petersburg, 17. marca. (Reuter). Dne

16. marca popoldne so pričeli močje z lestvami odstranjevati carske grbe z javnih poslopij in trgovin. Takoj nato so poročali listi, da se je car odpovedal prestolu. Grbe so na cestah sežgali ali pa vrgli v kanale. Vest, da se je car odpovedal prestolu, je dospela v Petersburg ponoči ter je povzročila zato malo razburjenja. Čez dan je videl poročevalec Reuterjevega urada vojske in meščane, ki so korakali po cestah ter peli marseillaiso. Navdušenje je bilo veliko, ko se je ustavila četa konjenikov pred dumo z zastavo, na kateri je bil napis: „Živela socialistična republika v vseh deželah!“

Vesti o protirevoluciji.

Berlin, 19. marca. „Voss. Ztg.“ javlja, da pričinja na Ruskem protirevolucija. V gubernijah Kursk, Poltava in Orel so kmetje demonstrirali za carja. Gubernatorji so izjavili, da ne priznajo nove vlade. Generalni gubernator v Turkestanu Kuropatkin je baje v lastnem imenu svojih čet in prebivalstva izjavil, da ne priznava novega režima. Zatrjuje se, da je poveljnik v Dvinsku, general Lvov odrekel novi vladi pokorščino. Isto je hotel storiti tudi poveljnik v Sebastopolu, pa so ga aretirali. Amerikanski časninar Wiegand je izjavil, da je na Ruskem že izbruhnila socialnodemokratska protirevolucija. Vendar pa ne ve, ali je to gibanje, globoko vkoreninjeno in pomembno.

Ženeva, 19. marca. „Corriere della sera“ poroča: Revolucija ima vedno bolj anarhistično-socialističen značaj ter se nagiba k republikani. Njen cilj ni več nadaljevanje vojne, temveč demokratizacija Rusije.

Stockholm, 19. marca. Številna mesta ruskega juga so ostala carju zvesta. Izbruhnili so hudi boji. Nemiri v Petersburgu so se ponovili, ter je zopet zmanjkalo živeža. Krvavi dogodki se odigravajo tudi v Kijevu, Rostoku, Odesi. Zdi se, da je vsa Rusija razdvojena v dva tabora.

Svetovna vojska.

106 Rusov vjetih.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Dunaj, 15. marca. Uradno se danes razglašalo:

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Severno Stanislava in južno Solotvina pripeljale so naše napadalne čete od uspešnih podjetij **106 vjetih, 6 strojnih pušk** in enega metalca min seboj.

Italijansko bojišče. Artiljerijski boj je na posameznih frontnih oddelkih zopet oživel. Na naši fronti severno od Asiago vdrl so danes jutraj oddelki (štajerskega) inf. reg. št. 27 skozi snežne tunele v sovažne jarke vzhodno od Monte Forno, uničili bivališča, prizadeli Italijanom znatne krvave izgube, zaplenili **2 strojni puški** in **vjeli 22 alpincev**.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 15. marca (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V Champagni francoski napadi na severno-zapadni strani visočine 185 južno od Riponta v našem uničevalnem ognju niso prišli do razvitka.

Makedonska fronta. Na obeh bregovih jezera Prespa in severno od Monastira vporabili so tudi včeraj Francozi močne sile za napad, to pa z istim, na izgubah bogatim neuspehom kakor prejšnje dni. Med Černo in jezerom Doiran bili so manjši napadi ostalih ententnih čet zavrjnjeni.

Prvi generalkvartirništer Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od petka. K.-B. Dunaj, 16. marca. Uradno se danes razglašalo:

Italijansko bojišče. Včeraj čer stal je prostor od Kostanjevice močnejšim topovskim ognjem. Neke mu deči napad Italijanov bil je pred tem krajo odbit. V kraškem oddelku vladalo je vahno letalno delovanje. Ob tirolski fronti obstreljevali so daleč segajoči sovražni topovi Arco in Villa Lagarino.

Južno-vzhodno bojišče. Iztajezeroma Ochrida in Prespa Italijanski boj in posamezni sovražni sunki, ki so izjalovljeni.

Namestnik generalštabnega pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 16. marca (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V pokrajini Argona, na vzhodnem bregu Maase ter severno kanala Rhein-Meuse posrečilo se je našim napadalnim četam pripeljati iz sovražnih jarkov **4 oficirje, 50 mož** in nekaj strojnih pušk.

Makedonska fronta. Močne coske sile napadle so čez dan opetovano postojanke severno-zapadno in severno Monastira. Zapadno od Nizova vdrl je sovražnik v neznatni širokosti v sprednje jarke. V ostalem so se z lju ognjem zapričeti napadi izjalovili vsled bornega zadržanja posadke jarkov in v kujočem odpornem ognju artiljerije.

Prvi generalkvartirništer Ludendorff.

87 milijard francoskih vojnih stroškov.

K.-B. Bern, 16. marca. Iz poročila računskega odseka v zbornici k novim dritnim zahtevam je glasom lista „Tem razvidno, da znašajo skupni izdatki Francoz od izbruha vojne pa do konca junija vstposojil na zaveznike okroglo 87 milijard frankov.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 17. marca (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. Severno pred Oitoz, zapadno od Solotwine in južno zapadno od Stanislava bili so sunki odbiti. V gozdnih Karpatih uspeha spremljano patroljsko delo. Severno Dnjestra pri znatnem mrazu malo boje delovanje.

Južno-zapadno bojišče. Costabelli zavzele so naše čete z dne 4. marca izgubljeno prednjo postojanje **3 oficirje in 34 alpincev** ter zaplenili **2 strojni puški**.

Namestnik generalštabnega pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 17. marca (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Med kanala La Bassée in Ancree ognjeno delovanje. Na mnogoštevilnih točkah bili so anglo-poizvedovalni oddelki zavrjnjeni. Med Bala in gozdom St. Pierre-Vaast so se gleski, med Beuvrignes in Lassise francoski oddelki vod nas po načrtu zaplenili jarkih vstavili. Ob Aisne-fronti pod prednjem polju, ki so nam prinesla **35**

V Champagni močni artiljerijski og Suneke neke francoske kompanije zapadno Tahure se je izjalovil. Med Maase Mosel pripeljale so naše napadalne čete štirih različnih točkah vjete iz sovražni črt. Pri nekem posrečenem napadu Mocela ob lothrinški meji vjeli smors